

Γραφείο Πρύτανη

ΑΠΟ: Πρύτανη, Καθ. Παναγιώτη Ζαφείρη

ΠΡΟΣ: Μέλη Συγκλήτου

ΗΜΕΡ.: 30 Μαΐου 2025

ΘΕΜΑ: Δημιουργία Γραφείου Αειφόρου Ανάπτυξης ΤΕΠΑΚ

Η στρατηγική του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) για την αειφόρο ανάπτυξη διαμορφώνεται με φιλόδοξο όραμα, σαφείς στόχους και στρατηγικές προτεραιότητες, συμβάλλοντας καθοριστικά στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Πανεπιστημίου. Η έννοια της αειφορίας, ή αλλιώς βιωσιμότητας, αποτελεί μια ολιστική προσέγγιση που υιοθετεί το ΤΕΠΑΚ για τη μεγιστοποίηση της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής αξίας, στο παρόν και το μέλλον.

Ως σύγχρονο και κοινωνικά υπεύθυνο Πανεπιστήμιο, το ΤΕΠΑΚ συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση μιας παγκόσμιας συλλογικής συνείδησης και συμβάλλει στη θετική μεταμόρφωση της κοινωνίας. Θέτει στο επίκεντρο της αποστολής του τη μέριμνα, όχι μόνο για τη σημερινή, αλλά και για τις μελλοντικές γενιές, ενισχύοντας τον δημόσιο διάλογο και υλοποιώντας οριζόντιες πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ο στρατηγικός προγραμματισμός ανάπτυξης του ΤΕΠΑΚ μέχρι το 2030 προβλέπει την εστίαση όλων των εσωτερικών διαδικασιών και οντοτήτων του Πανεπιστημίου στην επίτευξη στόχων αειφορίας. Ο στρατηγικός στόχος (5.3) «Στοχοπροσήλωση των εσωτερικών διαδικασιών και οντοτήτων του Πανεπιστημίου στην Αειφορία και στη Βιωσιμότητα» περιλαμβάνει τις ακόλουθες στρατηγικές προτεραιότητες:

5.3.1 Συμβολή και ενεργός συμμετοχή στο σχεδιασμό προγραμμάτων βελτίωσης της ποιότητας ζωής, του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος, της διακίνησης στο κέντρο της πόλης και άλλων συναφών θεμάτων, στο πλαίσιο του σχεδίου «Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης» του Δήμου Λεμεσού.

5.3.2 Διασύνδεση ερευνητικού και καλλιτεχνικού έργου με στόχους αειφορίας και βιωσιμότητας.

5.3.3 Ετοιμασία ετήσιας Έκθεσης Αειφορίας (Sustainability Report) βάσει των 17 ΣΒΑ.

5.3.4 Προσανατολισμός όλων των δράσεων του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο των 17 ΣΒΑ του ΟΗΕ.

5.3.5 Σταθερή πορεία μετεξέλιξης σε Πράσινο και Έξυπνο Πανεπιστήμιο.

5.3.6 Δημιουργία Γραφείου Αειφορίας ως κεντρικό σημείο προώθησης της ευαισθητοποίησης για θέματα αειφορίας/ βιωσιμότητας και παροχής καθοδήγησης και στήριξης για όλες τις δράσεις που αναπτύσσονται από το Πανεπιστήμιο.

Ήδη στο ΤΕΠΑΚ λειτουργούν σημαντικές οντότητες και δομές που σχετίζονται με επιμέρους πτυχές των ΣΒΑ, όπως:

- **Γραφείο Περιβαλλοντικής Πολιτικής**, με αντικείμενο την περιβαλλοντική διαχείριση και βιώσιμες πρακτικές στους χώρους και τις δραστηριότητες του Πανεπιστημίου.

- **Γραφείο Διαφορετικότητας και Συμπερίληψης** το οποίο υπάγεται στον Πρύτανη και προωθεί την ισότητα, την προσβασιμότητα και την υποστήριξη όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας.
- **Δίκτυο Ενίσχυσης και Ανάπτυξης της Μάθησης** που ενισχύει της εκπαιδευτική εμπειρία και την καινοτομία στη διδασκαλία.
- **Πολιτική Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης** που υπογραμμίζει τη δέσμευση του ΤΕΠΑΚ στην κοινωνική βιωσιμότητα μέσω συνεργασιών με εργαζομένους, φοιτητές, τοπικές κοινότητες και την ευρύτερη κοινωνία.

Ωστόσο, η ύπαρξη αυτών των δομών λειτουργεί μέχρι σήμερα αποσπασματικά και μεμονωμένα. Ο στρατηγικός σχεδιασμός επιδιώκει τη λειτουργία του Γραφείου ως κεντρικό σημείο προώθησης της ευαισθητοποίησης σε θέματα αειφορίας/βιωσιμότητας και παροχής καθοδήγησης και στήριξης για όλες τις δράσεις που αναπτύσσονται από το Πανεπιστήμιο. Το Γραφείο Αειφόρου Ανάπτυξης θα παρέχει συντονισμό, συνοχή και στρατηγική ενοποίηση των υφιστάμενων προσπαθειών. Η νέα αυτή δομή θα τελεί υπό την εποπτεία του Πρύτανη και θα λειτουργεί ως οριζόντιος μηχανισμός στρατηγικής διαχείρισης της αειφορίας στο Πανεπιστήμιο.

Σημειώνουμε ότι, οι προαναφερόμενες οντότητες/γραφεία/τομείς θα συνεχίσουν να υφίστανται και θα δρουν κανονικά, με τη διαφορά ότι θα αναφέρονται και θα συντονίζονται από το γραφείο αυτό.

Με τη συνεργασία όλων των σχετικών οντοτήτων/γραφείων/τομέων, το Γραφείο θα καθορίζει ετήσιες προτεραιότητες, θα συντονίζει δράσεις, θα συλλέγει και θα συνθέτει τις ετήσιες εκθέσεις από κάθε επιμέρους οντότητα, διαμορφώνοντας την κεντρική Έκθεση Βιωσιμότητας του Ιδρύματος. Η δημιουργία του Γραφείου αποτελεί ένα θεμελιώδες βήμα προς έναν ενιαίο, θεσμικά κατοχυρωμένο μηχανισμό προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης στο ΤΕΠΑΚ.

Αναλυτικά παρατίθεται πιο κάτω, ο τρόπος λειτουργίας του Γραφείο Αειφόρου Ανάπτυξης.

Γραφείο Αειφόρου Ανάπτυξης

Εισαγωγή

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), στο πλαίσιο της στρατηγικής του για την αειφόρο ανάπτυξη, προτείνει τη σύσταση του Γραφείου Αειφόρου Ανάπτυξης, το οποίο θα λειτουργήσει ως κεντρικός πυλώνας προώθησης της βιωσιμότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας του Πανεπιστημίου. Η σύσταση του Γραφείου συνδέεται με τον Στρατηγικό Στόχο 5.3.6 και έρχεται να ενισχύσει, να συντονίσει και να οργανώσει υφιστάμενες και μελλοντικές δράσεις που ευθυγραμμίζονται με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών.

Ως πρωτοπόρο πανεπιστήμιο, το ΤΕΠΑΚ επιδιώκει να αποτελέσει πρότυπο βιώσιμης λειτουργίας, ενισχύοντας τη συμβολή του στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, με κεντρικό γνώμονα την ποιότητα ζωής των σημερινών και μελλοντικών γενεών.

Όραμα του Γραφείου Αειφόρου Ανάπτυξης

Να καθιερωθεί το ΤΕΠΑΚ ως πρότυπο αειφόρου πανεπιστημίου, που ενσωματώνει τη βιωσιμότητα σε κάθε πτυχή της λειτουργίας του: την εκπαίδευση, την έρευνα, τη διοίκηση και την κοινωνική του αποστολή.

Αποστολή του Γραφείου Αειφόρου Ανάπτυξης

Το Γραφείο Αειφόρου Ανάπτυξης θα:

- Συντονίζει τις δράσεις που αφορούν τη βιώσιμη ανάπτυξη σε συνεργασία με όλες τις συναφείς οντότητες του Πανεπιστημίου.
- Παρακολουθεί και αξιολογεί την πρόοδο των δράσεων βάσει των 17 ΣΒΑ.
- Ενισχύει τη συμμετοχή όλων των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας.
- Ενδυναμώνει τη συνεργασία με εξωτερικούς φορείς.
- Προετοιμάζει την ετήσια Κεντρική Έκθεση Βιωσιμότητας.

Βασικές Έννοιες

Αειφόρος Ανάπτυξη: Ανάπτυξη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του παρόντος χωρίς να υπονομεύει την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Βιωσιμότητα: Η ικανότητα ενός συστήματος να διατηρείται λειτουργικό και υγιές για μακροχρόνιο χρονικό διάστημα, εξισορροπώντας περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και οικονομικούς παράγοντες.

Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ): Οι 17 παγκόσμιοι στόχοι που θέσπισαν τα Ηνωμένα Έθνη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής παγκοσμίως, καλύπτοντας τομείς όπως η εκπαίδευση, η ισότητα, η υγεία, η ενέργεια, η εργασία, η κλιματική αλλαγή κ.ά.

Ολιστική Προσέγγιση: Η συστηματική αντιμετώπιση των ζητημάτων με τρόπο που λαμβάνει υπόψη τη διασύνδεση μεταξύ περιβάλλοντος, κοινωνίας και οικονομίας.

Κεντρικός Συντονισμός: Η ανάγκη συγκέντρωσης των δράσεων κάτω από μία κοινή δομή για την επίτευξη συνεκτικής στρατηγικής και αποτελεσματικότητας.

Η λειτουργία του Γραφείου Αειφόρου Ανάπτυξης βασίζεται σε 4 βασικούς άξονες:

- **Συμμετοχή της πανεπιστημιακής κοινότητας:** Ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής φοιτητών/τριων, ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού.
- **Ολιστική προσέγγιση:** Ενσωμάτωση της βιωσιμότητας σε όλους τους τομείς λειτουργίας του πανεπιστημίου.
- **Συνεργασία και δικτύωση:** Συνεργασία με άλλους φορείς και πανεπιστήμια για την ανταλλαγή καλών πρακτικών.
- **Διαρκής αξιολόγηση και βελτίωση:** Παρακολούθηση της προόδου και προσαρμογή των στρατηγικών βάσει των αποτελεσμάτων.

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΒΙΩΣΙΜΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ

Στόχος:

Μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και προώθηση της περιβαλλοντικής ευθύνης στις εγκαταστάσεις και λειτουργίες του Πανεπιστημίου.

Στρατηγικές Προτεραιότητες:

1.1. Ενεργειακή και περιβαλλοντική αναβάθμιση:

- Ενεργειακή αναβάθμιση των κτηριακών υποδομών ("πράσινα κτήρια")
- Υπεύθυνη διαχείριση και κατανάλωση νερού
- Ορθή διαχείριση απορριμμάτων και αποβλήτων / Ανακύκλωση
- Καθιέρωση προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας
- Συμμετοχή σε περιβαλλοντικά προγράμματα / προστασία βιοποικιλότητας

1.2. Βελτίωση ποιότητας και ασφάλειας χώρων:

- Ενίσχυση προσβασιμότητας και υγιεινής περιβάλλοντος
- Καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης
- Προγράμματα κοινωνικής αλληλεγγύης, στήριξη τοπικών κοινοτήτων

1.3. Βιώσιμη κινητικότητα:

- Υποδομές για περπάτημα και ποδήλατο
- Κίνητρα για χρήση δημόσιων και κοινών μεταφορών

Σύνδεση με ΣΒΑ:

ΣΒΑ 3 – Καλή υγεία και ευημερία ΣΒΑ

6 – Καθαρό νερό και αποχέτευση

ΣΒΑ 7 – Φθηνή και καθαρή ενέργεια

ΣΒΑ 11 – Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

ΣΒΑ 12 – Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

ΣΒΑ 13 – Δράση για το κλίμα

ΣΒΑ 14 – Ζωή στο νερό

ΣΒΑ 15 – Ζωή στη στεριά

ΠΥΛΩΝΑΣ 2: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Στόχος:

Ενίσχυση της ποιότητας και της βιωσιμότητας της εκπαίδευσης στο ΤΕΠΑΚ μέσω ενσωμάτωσης της αειφορίας στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες.

Στρατηγικές Προτεραιότητες:

2.1. Ενσωμάτωση της αειφορίας στην εκπαίδευση:

- Ανάπτυξη και ενίσχυση προγραμμάτων σπουδών με ενσωμάτωση θεμάτων βιωσιμότητας
- Αναβάθμιση μεθόδων και μοντέλων διδασκαλίας σύμφωνα με τις αρχές αειφορίας
- Οργάνωση υποδομών δια βίου μάθησης
- Δημιουργία μαθήματος επιλογής για όλα τα Τμήματα με θέμα την αειφορία

2.2. Προώθηση διαθεματικής και διεπιστημονικής μάθησης:

- Ανάπτυξη workshops και θερινών σχολείων
- Δημιουργία ευκαιριών για πρακτική άσκηση σε θέματα αειφορίας

Σύνδεση με ΣΒΑ:

ΣΒΑ 4 – Ποιοτική εκπαίδευση

ΠΥΛΩΝΑΣ 3: ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Στόχος:

Πρώθηση έρευνας και καινοτομίας που υποστηρίζει τους ΣΒΑ, με έμφαση στη διεπιστημονικότητα και τη συνεργασία.

Στρατηγικές Προτεραιότητες:

3.1. Ενίσχυση της έρευνας για την αειφορία:

- Ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης
- Προώθηση διεπιστημονικής έρευνας
- Χρηματοδότηση έργων με θεματολογία αειφορίας
- Προβολή ερευνητικών αποτελεσμάτων

3.2. Συνεργασίες για βιώσιμη καινοτομία:

- Ανάπτυξη συνεργασιών με τοπικούς και διεθνείς φορείς

Σύνδεση με ΣΒΑ:

ΣΒΑ 9 – Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές

ΣΒΑ 11 – Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

ΣΒΑ 17 – Συνεργασία για τους στόχους

ΠΥΛΩΝΑΣ 4: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

Στόχος:

Ενίσχυση της κοινωνικής προσφοράς, της ισότητας και της θεσμικής εξωστρέφειας του ΤΕΠΑΚ.

Στρατηγικές Προτεραιότητες:

4.1. Ενίσχυση της εξωστρέφειας του Πανεπιστημίου:

- Ανάδειξη κοινωνικού ρόλου
- Συνεργασία με επιχειρηματικό κόσμο για πρόσβαση φοιτητών στην αγορά εργασίας
- Συμμετοχή σε διεθνή δίκτυα αειφορίας

4.2. Συμμετοχή της πανεπιστημιακής κοινότητας:

- Πλατφόρμα καινοτόμων ιδεών
- Διοργάνωση εκδηλώσεων, πχ Θεσμός "Ημέρες Βιωσιμότητας"

4.3. Προώθηση κοινωνικής δικαιοσύνης και ισότητας:

- Συνεργασία με αρμόδια γραφεία
- Ενίσχυση διαφορετικότητας και συμπερίληψης

Σύνδεση με ΣΒΑ:

ΣΒΑ 5 – Ισότητα των φύλων

ΣΒΑ 10 – Λιγότερες ανισότητες

ΣΒΑ 11 – Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

ΣΒΑ 16 – Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί

ΣΒΑ 17 – Συνεργασία για τους στόχους

ΠΥΛΩΝΑΣ 5: ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στόχος:

Ενίσχυση της διαφανούς και βιώσιμης διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου με σύστημα αξιολόγησης των δράσεων.

Στρατηγικές Προτεραιότητες:

5.1. Ενσωμάτωση της αειφορίας στη διοίκηση:

- Δέσμευση της Διοίκησης στις αρχές αειφορίας
- Βελτίωση συνθηκών εργασίας
- Κατάρτιση προσωπικού
- Εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης

5.2. Αξιολόγηση και διαφάνεια:

- Δημιουργία δεικτών προόδου
- Σύνθεση ετήσιας Έκθεσης Βιωσιμότητας

Σύνδεση με ΣΒΑ:

ΣΒΑ 3 – Καλή υγεία και ευημερία

ΣΒΑ 8 – Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη

ΣΒΑ 10 – Λιγότερες ανισότητες

ΣΒΑ 16 – Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί

ΣΒΑ 17 – Συνεργασία για τους στόχους

ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

- Έγκριση λειτουργίας του Γραφείου από τα αρμόδια σώματα
- Επικοινωνία με τους αρμόδιους φορείς υλοποίησης
- Συγκρότηση Ομάδας Εργασίας και Υπευθύνων Επικοινωνίας από οντότητες
- Χαρτογράφηση υπαρχουσών δράσεων και ελλείψεων
- Ανάπτυξη ζετούς στοχευμένου Σχεδίου Δράσης
- Πιλοτική Εφαρμογή και σύνταξη πρώτης Ετήσιας Έκθεσης Βιωσιμότητας

Η δημιουργία του Γραφείου Αειφόρου Ανάπτυξης αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για την ενίσχυση της βιωσιμότητας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Μέσω ενός συντονισμένου πλάνου δράσης, το Πανεπιστήμιο μπορεί να αναδειχθεί σε πρότυπο αειφορίας, συμβάλλοντας θετικά τόσο στην πανεπιστημιακή κοινότητα όσο και στην ευρύτερη κοινωνία.